

01 Υποθετούμε ότι υπάρχει πραγματική συνάρτηση g , παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$, τέτοια ώστε $g(x+y) = e^y g(x) + e^x g(y) + xy + a$ για κάθε $x, y \in \mathbb{R}$, όπου a πραγματικός αριθμός. Να αποδείξετε ότι :

α) $g(0) = -a$

β) $g'(x) = g(x) + g'(0)e^x + x$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

α)

Θετούμε στη δοθείσα ισότητα $x=y=0$ και έχουμε

$$g(0+0) = e^0 g(0) + e^0 g(0) + 0 \cdot 0 + a \Rightarrow g(0) = g(0) + g(0) + a \Rightarrow g(0) = -a.$$

β)

Παραγωγίζουμε και τα δύο μέλη της δοθείσας ισότητας ως προς y και έχουμε:

$$g'(x+y) \cdot (x+y)' = (e^y)' g(x) + e^x g'(y) + (xy)' + (a)' \Rightarrow g'(x+y) = e^y g(x) + e^x g'(y) + x.$$

Θρτούμε στην τελευταία ισότητα $y=0$ και παίρνουμε

$$g'(x+0) = e^0 g(x) + e^x g'(0) + x, \text{ δηλαδή } g'(x) = g(x) + g'(0)e^x + x \text{ για κάθε } x \in \mathbb{R}.$$

02 Έστω f πραγματική συνάρτηση ορισμένη στο $\mathbb{R}$, που είναι δύο φορές παραγωγίσιμη και ισχύει $f''(x) > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Έστω $a, \beta \in \mathbb{R}$ και $a < \beta$. Να αποδειχθεί ότι :

α) $f(x) - f(a) \leq f'(\beta)(x-a)$, για κάθε $x \in [a, \beta]$.

β) $2 \int_a^\beta f(x) dx \leq f'(\beta)(\beta-a)^2 + 2f(a)(\beta-a)$.

α)

Θεωρούμε τη συνάρτηση $g(x) = f(x) - f(a) - f'(\beta)(x-a)$ η οποία είναι παραγωγίσιμη στο $[a, \beta]$ (αθροισμα παραγωγίσιμων συναρτησεων) με $g'(x) = f'(x) - f'(\beta)$.

Επειδή $f''(x) > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, η f' είναι γνησίως αυξουσα, άρα για κάθε $x \in (a, \beta)$ έχουμε $x < \beta \Rightarrow f'(x) < f'(\beta) \Rightarrow f'(x) - f'(\beta) < 0 \Rightarrow g'(x) < 0$.

Η g είναι και συνεχής στο $[a, \beta]$ άρα είναι γνησίως φθίνουσα στο $[a, \beta]$.

Επομένως για κάθε $x \in [a, \beta]$ έχουμε

$$x \geq a \Rightarrow g(x) \leq g(a) \Rightarrow f(x) - f(a) - f'(\beta)(x-a) \leq f(a) - f(a) - f'(\beta) \cdot 0 \Rightarrow$$

$$f(x) - f(a) \leq f'(\beta)(x-a).$$

β)

Απο το (α) έχουμε

$$f'(\beta)(x-a) - f(x) + f(a) \geq 0 \Rightarrow \int_a^\beta (f'(\beta)(x-a) - f(x) + f(a)) dx \geq 0 \Rightarrow$$

$$\int_a^\beta f'(\beta)(x-a) dx - \int_a^\beta f(x) dx + \int_a^\beta f(a) dx \geq 0 \Rightarrow \int_a^\beta f(x) dx \leq f'(\beta) \int_a^\beta (x-a) dx + f(a)(\beta-a) \Rightarrow$$

$$\int_a^\beta f(x) dx \leq f'(\beta) \left[\frac{(x-a)^2}{2} \right]_a^\beta + f(a)(\beta-a) \Rightarrow \int_a^\beta f(x) dx \leq f'(\beta) \frac{(\beta-a)^2}{2} + f(a)(\beta-a) \Rightarrow$$

$$2 \int_a^\beta f(x) dx \leq f'(\beta)(\beta-a)^2 + 2f(a)(\beta-a).$$

03

Δίνεται πραγματική συνάρτηση g , δυο φορές παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$, τέτοια ώστε $g(x) > 0$ και $g''(x)g(x) - [g'(x)]^2 > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Να αποδείξετε ότι :

α) η συνάρτηση $\frac{g'}{g}$ είναι γνησίως αυξουσα και

β) $g\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right) \leq \sqrt{g(x_1)g(x_2)}$ για κάθε $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$.

α)

Εστω $f(x) = \frac{g'(x)}{g(x)}$, $x \in \mathbb{R}$. Εχουμε $f'(x) = \frac{g''(x)g(x) - (g'(x))^2}{(g(x))^2} > 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

(πηλικο θετικων αριθμων). Αρα η $f = \frac{g'}{g}$ είναι γνησίως αυξουσα στο $\mathbb{R}$.

β)

Θεωρούμε τη συνάρτηση $h(x) = \ln(g(x))$, $x \in \mathbb{R}$. Είναι $h'(x) = \frac{g'(x)}{g(x)}$ και η h' είναι γνησίως αυξουσα στο $\mathbb{R}$, όπως έχει αποδειχθεί στο (α).

Αν $x_1 = x_2$: $g\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right) = g\left(\frac{x_1+x_1}{2}\right) = g(x_1)$ και $\sqrt{g(x_1)g(x_2)} = \sqrt{g(x_1)g(x_1)} = \sqrt{[g(x_1)]^2} = g(x_1)$,

αρα $g\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right) = \sqrt{g(x_1)g(x_2)}$.

Αν $x_1 \neq x_2$, χωρίς βλαβη της γενικοτητας υποθετουμε οτι $x_1 < x_2$. Η συνάρτηση $h(x)$ είναι συνεχης στα διαστήματα $[x_1, \frac{x_1+x_2}{2}]$, $[\frac{x_1+x_2}{2}, x_2]$ και παραγωγίσιμη στα $(x_1, \frac{x_1+x_2}{2})$, $(\frac{x_1+x_2}{2}, x_2)$, αφού είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$.

Εφαρμοζουμε το θεωρημα μεσης τιμης για την h στα διαστήματα $[x_1, \frac{x_1+x_2}{2}]$, $[\frac{x_1+x_2}{2}, x_2]$ οποτε υπαρχει ενα τουλαχιστον $\xi_1 \in (x_1, \frac{x_1+x_2}{2})$ τετοιο ωστε

$$h'(\xi_1) = \frac{h\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right) - h(x_1)}{\frac{x_1+x_2}{2} - x_1} \Rightarrow h'(\xi_1) = \frac{h\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right) - h(x_1)}{\frac{x_2-x_1}{2}} \text{ και υπαρχει ενα τουλαχιστον}$$

$$\xi_2 \in \left(\frac{x_1+x_2}{2}, x_2\right) \text{ τετοιο ωστε } h'(\xi_2) = \frac{h(x_2) - h\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right)}{x_2 - \frac{x_1+x_2}{2}} \Rightarrow h'(\xi_2) = \frac{h(x_2) - h\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right)}{\frac{x_2-x_1}{2}}.$$

Επειδη η h' είναι γνησίως αυξουσα και $\xi_1 < \xi_2$ θα εχουμε

$$h'(\xi_1) < h'(\xi_2) \Rightarrow \frac{h\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right) - h(x_1)}{\frac{x_2-x_1}{2}} < \frac{h(x_2) - h\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right)}{\frac{x_2-x_1}{2}} \Rightarrow 2h\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right) < h(x_1) + h(x_2) \Rightarrow$$

$$2\ln\left(g\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right)\right) < \ln(g(x_1)) + \ln(g(x_2)) \Rightarrow \ln\left(g\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right)\right)^2 < \ln(g(x_1)g(x_2)) \Rightarrow$$

$$\left(g\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right)\right)^2 < g(x_1)g(x_2) \Rightarrow g\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right) < \sqrt{g(x_1)g(x_2)} .$$

Αρα η σχέση $g\left(\frac{x_1+x_2}{2}\right) = \sqrt{g(x_1)g(x_2)}$ ισχύει για κάθε $x_1, x_2 \in \mathbb{R}$.

04 Υποθέτουμε ότι υπάρχει πραγματική συνάρτηση f , ορισμένη στο $\mathbb{R}$, δυο φορές παραγωγίσιμη, τέτοια ώστε $(x-2)f''(x) + (\alpha\eta\mu x - \beta x^2)f'(x) = e^{x-2} - 1$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, όπου α, β πραγματικοί αριθμοί. Εστω ότι υπάρχει πραγματικός αριθμός $\rho \neq 2$, ώστε $f'(\rho) = 0$. Να εξεταστεί αν ισχύει η σχέση $f''(\rho) > 0$.

Αφού η ισότητα $(x-2)f''(x) + (\alpha\eta\mu x - \beta x^2)f'(x) = e^{x-2} - 1$ ισχύει για κάθε $x \in \mathbb{R}$, θα ισχύει και για $x = \rho$: $(\rho-2)f''(\rho) + (\alpha\eta\mu\rho - \beta\rho^2)f'(\rho) = e^{\rho-2} - 1 \Rightarrow (\rho-2)f''(\rho) + 0 = e^{\rho-2} - 1 \Rightarrow f''(\rho) = \frac{e^{\rho-2} - 1}{\rho-2}$ (είναι $\rho \neq 2$). Διακρινούμε τις περιπτώσεις :

- Αν $\rho > 2$ τότε $\rho-2 > 0 \Rightarrow e^{\rho-2} > e^0 \Rightarrow e^{\rho-2} - 1 > 0 \Rightarrow \frac{e^{\rho-2} - 1}{\rho-2} > 0$.
- Αν $\rho < 2$ τότε $\rho-2 < 0 \Rightarrow e^{\rho-2} < e^0 \Rightarrow e^{\rho-2} - 1 < 0 \Rightarrow \frac{e^{\rho-2} - 1}{\rho-2} > 0$.

Αρα ισχύει η σχέση $f''(\rho) > 0$.

05 Οι συναρτήσεις f, g είναι δυο φορές παραγωγίσιμες στο $\mathbb{R}$ και ικανοποιούν τις σχέσεις $f''(x) - g''(x) = 4$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, $f'(1) = g'(1)$ και $f(2) = g(2)$.

α) Να βρείτε τη συνάρτηση $t(x) = f(x) - g(x)$, $x \in \mathbb{R}$.

β) Να βρείτε το εμβαδο του χωρίου που περικλείεται από τις γραφικές παραστάσεις των συναρτήσεων f και g .

α)

Για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι

$$f''(x) - g''(x) = 4 \Leftrightarrow (f'(x) - g'(x))' = (4x)' \Leftrightarrow f'(x) - g'(x) = 4x + c_1 \text{ όπου } c_1 \in \mathbb{R}.$$

Απ'τη τελευταία ισότητα, επειδή $f'(1) = g'(1)$, για $x=1$: $f'(1) - g'(1) = 4 \cdot 1 + c_1 \Leftrightarrow c_1 = -4$.

Αρα για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι

$$f'(x) - g'(x) = 4x - 4 \Leftrightarrow (f(x) - g(x))' = (2x^2 - 4x)' \Leftrightarrow f(x) - g(x) = 2x^2 - 4x + c_2, \text{ όπου } c_2 \in \mathbb{R}.$$

Απ'τη τελευταία ισότητα, επειδή $f(2) = g(2)$, για $x=2$: $f(2) - g(2) = 8 - 8 + c_2 \Leftrightarrow c_2 = 0$.

Ετσι για κάθε $x \in \mathbb{R}$ είναι $f(x) - g(x) = 2x^2 - 4x$ ή $t(x) = 2x^2 - 4x$.

β)

Είναι $f(x) = g(x) \Leftrightarrow f(x) - g(x) = 0 \Leftrightarrow 2x^2 - 4x = 0 \Leftrightarrow 2x(x-2) = 0 \Leftrightarrow x = 0$ ή $x = 2$.

Επειδή οι συναρτήσεις f, g είναι συνεχείς στο $[0, 2]$ και $f(x) - g(x) = 2x^2 - 4x \leq 0$ για κάθε $x \in [0, 2]$ (προσημο τριωνυμου) το ζητούμενο εμβαδο είναι

$$E = \int_0^2 -(f(x) - g(x)) dx = \int_0^2 (4x - 2x^2) dx = \left[2x^2 - 2 \frac{x^3}{3} \right]_0^2 = \left(8 - \frac{16}{3} \right) - (0 - 0) = \frac{8}{3} \text{ τ.μ.}$$

06

Εστω f πραγματική συνάρτηση συνεχής στο $\mathbb{R}$, τέτοια ώστε $f(x) \geq 2$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Θεωρούμε τη συνάρτηση $g(x) = x^2 - 5x + 1 - \int_0^{x^2-5x} f(t) dt$, $x \in \mathbb{R}$.

α) Να αποδείξετε ότι $g(-3)g(0) < 0$.

β) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $g(x)=0$ έχει μια μόνο ρίζα στο διάστημα $(-3, 0)$.

α)

Έχουμε

$$\bullet g(0) = 0^2 - 5 \cdot 0 + 1 - \int_0^0 f(t) dt = 1 > 0 \text{ και}$$

$$\bullet g(-3) = (-3)^2 - 5(-3) + 1 - \int_0^{24} f(t) dt \Rightarrow g(-3) = 25 - \int_0^{24} f(t) dt \quad (1).$$

$$\text{Ομως για κάθε } x \in \mathbb{R}: f(x) \geq 2 \Rightarrow f(x) - 2 \geq 0 \Rightarrow \int_0^{24} (f(x) - 2) dx \geq 0 \Rightarrow$$

$$\int_0^{24} f(x) dx - \int_0^{24} 2 dx \geq 0 \Rightarrow \int_0^{24} f(x) dx \geq 2(24 - 0) \Rightarrow \int_0^{24} f(x) dx \geq 48 \Rightarrow \int_0^{24} f(x) dx > 25 \Rightarrow$$

$$25 - \int_0^{24} f(x) dx < 0 \stackrel{(1)}{\Rightarrow} g(-3) < 0.$$

Άρα $g(-3)g(0) < 0$.

β)

• Η g είναι συνεχής στο $[-3, 0]$ ως άθροισμα συνεχών συναρτήσεων και

• $g(-3)g(0) < 0$.

Άρα σύμφωνα με το θεώρημα Bolzano η εξίσωση $g(x)=0$ έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο $(-3, 0)$.

Ακόμη η $g(x)$ είναι παραγωγίσιμη στο $\mathbb{R}$ με

$$g'(x) = 2x - 5 - f(x^2 - 5x) \cdot (x^2 - 5x)' = 2x - 5 - f(x^2 - 5x) \cdot (2x - 5) = (2x - 5)(1 - f(x^2 - 5x)).$$

Για κάθε $x \in (-3, 0)$ είναι $2x - 5 < 0$ και $f(x^2 - 5x) \geq 2 > 1 \Rightarrow 1 - f(x^2 - 5x) < 0$, άρα $g'(x) > 0$, οπότε η g είναι γνησίως αυξουσα στο $(-3, 0)$ και συνεπώς η εξίσωση $g(x)=0$ έχει το πολύ μια ρίζα στο $(-3, 0)$.

Τελικά η εξίσωση $g(x)=0$ έχει μια μόνο ρίζα στο διάστημα $(-3, 0)$.